

Tudósítás a II. Zárt ajtók – nyitott lelkek konferenciáról

Második alkalommal rendezte meg a tököli Fiatalkorúak Büntetés-végrehajtási Intézete, illetve az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar Neveléstudományi Intézetén belül működő Kriminál- és börtönpedagógiai Szakmai Műhely a „Zárt ajtók – nyitott lelkek” című konferenciát 2010. február 10-én és 11-én. A Fiatalkorúak Bv. Intézetében mintegy kétszázötven fő részvételével megtartott tanácskozás alapvető témája ismét a gyermek- és fiatalkori agresszivitás és bűnelkövetés volt.*

A konferenciát **Széles Gábor** bv. ezredes, a BVOP Fogvatartotti Ügyek Főosztálya vezetője, a második nap programját **dr. Szabó Péter**, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium jogi tanácsosa, a speciális gyermekotthonok és javítóintézetek felelős kiemelt főreferense nyitotta meg. A résztvevőket mindkét napon **Tóth Tamás** bv. ezredes, bv. tanácsos, a tököli Fiatalkorúak Bv. Intézetének igazgatója köszöntötte. **Dr. Hegedűs Judit** tanársegéd, a Kriminál- és börtönpedagógiai Szakmai Műhely szakmai vezetője megnyitó beszédeiben a média börtönképét elemezte, illetve azt mutatta be, hogy a gyermek- és fiatalkorú bűnelkövetőkkel foglalkozó szakmák képviselői hogyan látják az együttműködés lehetőségeit.

A január 10-i plenáris ülésen a levezető elnök tisztét **Gyurnik Mária** bv. alezredes, a tököli intézet büntetés-végrehajtási osztályvezetője látta el.**

Dr. Vasúti András bíró, a Fővárosi Bíróság büntető ügyszakos tanácselnöke a fiatalkorúak büntető igazságszolgáltatásának aktuális kérdéseit tárgyaló előadásában ismertette a fiatalkorúak büntető felelősségre vonásának szigorodó jogszabályi hátterét, hiányolva a nevelő jellegű szankciókat. Hangsúlyozta, hogy az új helyzetben nagy feladat hárul a pártfogókra, a javítóintézetekre és a fiatalkorúak bv. intézeteire.

Dr. Ruzsonyi Péter főiskolai tanár, az RTF Bv. Tanszékének vezetője „Büntetés és/vagy nevelés – a nevelés lehetőségei zárt intézeti keretek között” című előadásában – egyebek mellett – a különböző korrekciós rendszerek sajátosságait vázolta fel, kitérve a csizmatábor intézményére, majd bemutatta a relatíve határozatlan időtartamú szabadságvesztés-büntetést alkalmazó PROgresszív Büntetési Alternatíva (PROBA) programot.

* A nagy érdeklődésre való tekintettel egy „pót konferencianap” megtartása is szükségessé vált, amelynek megrendezésére 2011. március 19-én került sor – mintegy 130 fő részvételével.

** A tudósítás szerzője ezúton köszöni meg Gyurnik Máriának a cikk megírásában nyújtott segítségét.

Maurer Péter főiskolai tanársegéd, a szombathelyi Berzsenyi Dániel Főiskola Andragógia Tanszékének oktatója „Oktatás a börtönben” című előadásában problémaként említette, hogy a bv. intézetek nem rendelkeznek tanulószobával, az átszállítások miatt gyakran megszakad az oktatás, a börtönökben tanító pedagógusok presztízse alacsony. Az előadó szerint érdemes lenne a főállású tanárok számát megnövelni, számukra továbbképzést szervezni és a jelenleginél egységesebb pedagógiai programot kidolgozni.

Varsányi Lajosné bv. főhadnagy, a tököli intézet nevelője előadásában a fogvatartottak informális csoportjainak hierarchikus szerveződését vizsgáló kutatásáról számolt be. Mint elmondta: a vezető státusz eléréséhez nem feltétlenül a testépítés vezet, fontos a tanulás és a munkavégzés is.

Kövesdi Richard bv. százados, tököli nevelő „Börtönélet testképekben” című előadásában a börtönbeli tetoválás módszereit, a tetoválások tematikáját, a leggyakrabban használt – gyakran elrontott – szövegeket, jeleket, jelképeket mutatta be.

Az első konferencianap plenáris ülésének programját a tököli fiatalkorú fogvatartottak színjátszó csoportja zárta, amelynek tagjai a „Hófehérke és a hét priuszos törpe” című vidám jelenetet adták elő – nagy sikerrel.

A január 11-i program plenáris ülésének levezető elnöke **Szarka Attila**, az Aszódi Javítóintézet igazgatója volt.

Dr. Laczkovics Mária, a fiatalkorúak ügyésze „Gyermek- és fiatalkorú bűnelkövetés és komplex gyermekvédelem – kudarc és/vagy siker?” című előadásában a család, a társadalom és a gyermekvédelem felelősségét vizsgálta. Kitért a jogszabályváltozások, az ítélkezési gyakorlat módosulásának várható következményeire, illetve – a fiatalkorúak bíróságai megszűnése kapcsán – kiemelte a bírók továbbképzésének fontosságát.

Dr. Sófi Gyula igazságügyi gyermekpszichiáter előadásában ismertette a leggyakoribb gyermekkori pszichés problémákat, ezek kezelését, valamint a rajzelemzés módszerének alkalmazásáról tartott gyakorlati bemutatót. Az előadó témája kapcsán elmondta, hogy jelenleg az országban csupán négy igazságügyi gyermekpszichiáter van alkalmazásban.

Fliegeauf Gergely bv. alezredes, az RTF Bv. Tanszékének tanársegédje széles körű kitekintést nyújtott a más földrészek, országok börtöneiben tapasztalt droghelyzetről, illetve a hazai büntetés-végrehajtási intézetekben megjelenő kábítószereket, a jellemző használói szokásokat rajzok és falfirkák segítségével mutatta be.

Borgulya Zoltán, a Pannon Oktatási Központ igazgatója „Az oktatás lehetőségei zárt intézetekben” című előadásában felvázolta a fogvatartottak oktatásának célját, beszámolt a gyakorlati tapasztalatokról, a felmerült nehézségekről, és beszélt a Központ elképzeléseiről, jövőre vonatkozó terveiről is.

Nagy Klára Katalin bv. főhadnagy, a tököli intézet nevelője bemutatta az intézetben működő pszicho-szociális körlet működését, a gyakorlati tapasztalatokat. Ismertette az áldozattá válás, a körletre való bekerülés okait, a csoport különféle fejlesztő foglalkozásait. Az előadás végén egy fogvatartott elszavalta saját versét, amelynek versszakai az ABC betűinek sorrendjében kezdődtek. A produkciót síri csönd és tapsvihar fogadta.

Kövesdi Richard bv. százados, nevelő a „Fiatalkorú fogvatartottak játéka” című előadásából megtudhatták a tanácskozás résztvevői: hogyan játszanak a fogvatartottak. A prezentáció – a befogadás során az újonc fogvatartottal való „kitolásos” játékoktól kezdve, egészen a komplett bírósági tárgyalást utánzó színjátékig – a „játékok” széles spektrumába nyújtott betekintést.

A délelőtti plenáris ülés lezárásaként ismét a tököli fiatalkorúak léptek fel, akik az előző nap eljátszott vidám jelentet adták elő – kevesebb lámpalázzal, és szintén nagy sikerrel.

Az ebédszünetet követően a konferencia programja mindkét nap szekció-ülésekkel folytatódott. Míg február 10-én a fiatalkorúak bv. intézeteinek, addig február 11-én a javítóintézetek munkájának megismertetésére helyeződött a nagyobb hangsúly.

Az első napon a zárt intézetekből kikerült fiatalok reszocializációja és utógondozása, a bűnelkövetők terápiája, a bűnmegelőzés, a bv. intézeti nevelőmunka, a börtönben alkalmazott resztoratív, mediációs technikák bemutatása, továbbá a különböző addikciók okozta problémák megvitatása volt terítéken.

A másnapi szekcióüléseken gyermekvédelem lehetőségeiről és korlátairól, a fiatalkorúak büntető igazságszolgáltatásáról, a javítóintézetben alkalmazott terápiákról, az ottani nevelőmunkáról, újból a bűnmegelőzésről, valamint a bv. intézetek mindennapjairól volt szó.

Ezt követően mindkét napon börtönlátogatásra kerül sor: a résztvevőknek alkalmuk nyílt, hogy megtekintsék a tököli intézet különböző körleteit. (A konferencia legtöbb résztvevője élt is ezzel a lehetőséggel, így több csoportra osztva zajlott le az intézetlátogatás.)

A tanácskozás – a tavalyi, I. Zárt ajtók – nyitott lelkek konferenciához hasonlóan – kiváló alkalmat adott a gyermek- és fiatalkorú bűnelkövetőkkel foglalkozó szakemberek eszmecseréjére; folytatódott a párbeszéd a különböző munkahelelyeken, de rokon területen dolgozó szakemberek között a tapasztalatok, módszerek átadását, megvitatását illetően.

Az idei rendezvényt is a tartalmas program, a kiváló szervezés és a jó hangulat jellemezte. Elismerés illeti a szervezőket, **dr. Hegedűs Juditot**, a Kriminál- és börtönpedagógiai Szakmai Műhely szakmai vezetőjét és **Tóth Tamás** bv. ezredest, bv. tanácsost, a tököli Fiatalok Bv. Intézete igazgatóját, valamint az intézet személyi állományát azért, hogy a tavaly elindított kezdeményezés az idén is ilyen magas szinten valósulhatott meg.

D. F. I.